

Faggrupe Landbruk

Teams, 11.01.2023

Vassområde
HALLINGDAL

Agenda

- Etablering av faggruppe Landbruk, presentasjonsrunde, formål
- Oppdatering av tiltakskort T14 landbruk
- Hvordan øke tilsyn med og oppfølging av kantsoner i kommunene – idedugnad og erfaringsutveksling
- Hva skjer i Vassområde Hallingdal
- Eventuelt

Faggruppe Landbruk

Presentasjonsrunde

Bakgrunn

Formål – både være en ressurs for VOU, adm.gr, VOK i arbeidet med vannforskriften, men også en møteplass for faglige diskusjoner og erfaringsutveksling innen temaet vannmiljø og landbruksvirksomhet.

Møtehyppighet – ved behov?

Ren Oslofjord – tiltakskort T14

- Økt tilsyn med og oppfølging av tilfeller der krav om etablert vegetasjonssone mot vassdrag ikke er oppfylt (kommunene)

- Økt tilsyn med og håndheving av kravet i vannressursloven § 11 om at det langs vassdrag skal opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr (NVE og kommunene)

- Forvalte Regionale miljøprogram (RMP) og Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) slik at de bidrar til å redusere avrenning fra jordbruksarealer til vann der utfordringene tilsier det (statsforvalter og kommunene)

Tiltakskort - oppfølging

Brev fra Mdir nov 22 - frist for oppdatering: 20. januar

Teamsmøte 5. januar – Statsforvalteren – om innlegging for første gang

- en kontaktperson per kommune, men fire ulike tiltak på spredt avløp (2),
tømme sandfang og landbruk/kantsoner.

- kontaktpersoner i dag:

- Hol: Jostein Grevsgård
- Ål: Glen Arvid Valstad
- Hemsedal: Glen Arvid Valstad
- Gol: Jørn Magne Forland
- Nesbyen: Glen Arvid Valstad
- Flå: Knut Aavestrud
- Krødsherad: Guro Dæhlen
- Modum: Anja(!) Arneberg

Få tilgang/oppdatere kontaktperson: eyvor.kristin.aas@miljodir.no

Tiltakskort - innhold

- «Kontroll av etablert vegetasjonsbelte langs vassdrag vil innarbeidast som ein del av kontrollpunktene.» (ifbm RMP)
- «Kommunen bør sette vilkår/minne om krav om bevaring av vegetasjonssoner langs vassdrag ved søknader om etablering av beiter med SMIL-tilskudd, og gjennomføre kontroll av vilkåret. Kommunen skal sette vilkår om vegetasjonssone ved behandling av søknader om nydyrking og kan utføre kontroll av om vilkåret er oppfylt. Kommunen skal informere om regelverk i informasjonsbrev mv.»

Beskrivelse av prosess, behov for involvering, forankring osv:

I Krødsherad kommune vil vi sende ut informasjonsbrev til alle som søker produksjonstilskudd. Vi regner med at et utkast til slikt informasjonsbrev kan utarbeides på overordna nivå, eks. vassområde Hallingdal eller Miljødirektoratet.

I Krødsherad kommunen vil vi så måtte kartlegge:

- Hvilke jordbruksarealer som grenser til vassdrag med årssikker vannføring
- Befare og kartlegge hvor krav om etablert vegetasjonssoner mot vassdrag ikke er oppfylt.

Videre oppfølging

- Problemområdene vil følges opp med egne brev, og varsling om at PT-tilskuddet kan bli avkortet om vilkåret ikke oppfylles.
- Foretak som har fått varsling, vil følges opp gjennom PT/RMP-kontroller.
- Kommunen vil innta og presisere vilkår om vegetasjonssone på minst to meter mot vassdrag med årssikker vannføring i saksbehandlingen og vedtak om tilskudd til SMIL og grøfting og ved behandling av plan for nydyrking.

Følge opp om vilkår blir fulgt.

Tiltakskort - oppfølging

- Skal vi utarbeide et felles brev slik som Krødsherad foreslår?
- Videre oppfølging?
- Andre forslag?

Beskrivelse av prosess, behov for involvering, forankring osv:

I Krødsherad kommune vil vi sende ut informasjonsbrev til alle som søker produksjonstilskudd. Vi regner med at et utkast til slikt informasjonsbrev kan utarbeides på overordna nivå, eks. vassområde Hallingdal eller Miljødirektoratet.

I Krødsherad kommunen vil vi så måtte kartlegge:

- Hvilke jordbruksarealer som grenser til vassdrag med årssikker vannføring
- Befare og kartlegge hvor krav om etablert vegetasjonssoner mot vassdrag ikke er oppfylt.

Videre oppfølging

- Problemområdene vil følges opp med egne brev, og varsling om at PT-tilskuddet kan bli avkortet om vilkåret ikke oppfylles.
- Foretak som har fått varsling, vil følges opp gjennom PT/RMP-kontroller.
- Kommunen vil innta og presisere vilkår om vegetasjonssone på minst to meter mot vassdrag med årssikker vannføring i saksbehandlingen og vedtak om tilskudd til SMIL og grøfting og ved behandling av plan for nydyrking.

Følge opp om vilkår blir fulgt.

Hva skjer i Vassområde Hallingdal?

- Revidert, regional vannforvaltningsplan 2021-2027 godkjent 31.okt 2022
- Tiltaksorientert overvåkning 2022
- Tiltaksorientert overvåkning 2023 – kom med innspill/ønsker/prioriteringer

Godkjenning av de reviderte regionale vannforvaltningsplanene

- Godkjent 31. oktober 2022, gyldig 2022-2027.
- Departementet har gjort noen endringer i vannforvaltningsplanen for Innlandet og Viken:
 - VF i dårlig eller svært dårlig tilstand pga eutrofiering fra landbruk har fått utsatt frist
 - noen SMVF har fått utsatt frist, eller reduserte miljømål

The image is a screenshot of a news article from VG. The top navigation bar is red with white text for 'VG LIVE', 'VGTV', 'VG+', 'SPORT', 'TV-GUIDE', and 'TIPS OSS'. A 'JULETILBUD VG+' button is in the top right. The main image shows a concrete dam or spillway structure extending into a body of water, with rocky terrain in the background. On the left side of the article, there are two red vertical banners. The top one says 'Gjør det billigST!' and features a circular logo for 'NORGES BILLIGSTE' with the text 'I VGs matbørs'. The bottom one says 'EXTRA Gjør det billig!'. The article text below the image reads: 'Det skal slippes ut mer vann av magasinene for å få økt vannføring i en rekke elvestrekninger, ifølge nye miljøtiltak fra regjeringen. Illustrasjonsfoto: Foto: Ørn E. Borgen / NTB'. The main headline is 'Nye miljøtiltak fra regjeringen – opp til 1 prosent av årlig kraftproduksjon kan gå tapt'. The sub-headline is 'Norske kraftverk må slippe ut vann som kunne ha gått til kraftproduksjon når regjeringen setter inn nye miljøtiltak. Krafttapet kan bli på 1.740 gigawattimer.' The author is 'Av NTB' and the date is '31. oktober'.

Vannregionene har signalisert behov for økte økonomiske midler innen en rekke temaer. Departementet tar med seg disse innspillene i de ordinære budsjettprosessene. Departementet vil samtidig nevne at det de siste årene har vært en økning i midler til statlig samfinansiering av vannmiljøtiltak, en tilskuddsordning administrert av Miljødirektoratet. Vannområdeutvalg, interkommunale vannprosjekt og kommuner kan her søke om støtte til miljøforbedrende tiltak og særlig restaureringstiltak. Videre finnes det for en del av temaene der vannregionene signaliserer behov for økte midler, som for eksempel avløp, miljøgifter og landbruk, et handlingsrom innenfor eksisterende finansieringsordninger som ikke er fullt ut tatt i bruk, herunder blant annet kommunale avgifter, bruk av prinsippet om at forurensere betaler, og ulike myndigheters tilskuddsordninger til miljøtiltak.

Departementet har forståelse for at vannregionene etterlyser revidert gjødselregelverk. Revisjon av de nasjonale reglene for lagring og bruk av gjødsel i gjødselvareforskriften er sentralt for å redusere påvirkningen fra jordbruk på vannforekomstene. For å nå målet om god tilstand for landbrukspåvirkede vannforekomster vil arbeidet med å revidere regelverket være høyt prioritert av regjeringen i tiden som kommer. Departementet viser samtidig til anledningen kommunene har etter gjeldende regelverk til å innføre strengere krav til spredningstidspunkt og spredningsareal/-mengde. Anledningen til å sette strammere frist for høstspredning eller spredningsmengde er i liten grad tatt i bruk, noe som kan være aktuelt i videre arbeid også innenfor gjeldende gjødselregelverk.

Når det gjelder vannregionenes etterlysning av en økning i tilskuddsrammer til frivillige vannmiljøtiltak, blir disse fastsatt i de årlige jordbruksforhandlingene gjennom bevilgninger til tilskuddsordningene Regionale miljøprogram (RMP) og Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL). I årets jordbruksavtale ble tilskuddsordningen RMP styrket med 185 mill. kroner. Av dette er 70 mill. kroner øremerket til frivillige vannmiljøtiltak i fylkene som drenerer til Oslofjorden. Resten av RMP-midlene er det opp til fylkene å prioritere bruken av. I 2020 ble omtrent 30 prosent av midlene benyttet til frivillige vannmiljøtiltak. I årets jordbruksavtale ble SMIL økt med 23 mill. kroner til totalt 170 mill. kroner. Det er kommunene som prioriterer bruken av midlene, og i 2021 ble 42 prosent benyttet til tiltak for å redusere avrenning til vann.

Mandag 29. august 2022; Modum, Krødsherad og Flå

Overvåkning 2022

- planteplankton + vannkjemi x 6 : Holsfjorden og Strandafjorden
- vannkjemi x 6 : 24 stasjoner (Ål, Gol, Hemsedal, Nesbyen og Modum)
- begroingsalger (aug/sep): 37 stasjoner (Hol, Ål, Gol, Nesbyen, Flå, Krødsherad og Modum)

Brukt 259.015,-. Tilskudd på 200.000,- fra Statsforvalteren i Oslo og Viken til tiltaksorientert overvåkning i 2022.

Resultater innsjøer

Innsjø	uten Cmax		med Cmax		Planteplankton ØT, inkl. fosfor	
	BM nEQR	(BM + PTI) nEQR	nEQR	nEQR	nEQR	nEQR
Holsfjord	0,92	0,83	0,83	0,89	0,83	0,50
Strandafjord	0,99	0,88	0,88	0,91	0,88	0,50

Innsjøovervåkning 2022			Vanntype: L204 (middels, kalkfattig, svært klar)			
Holsfjorden 012-597-L						
Dato	Klorofyll, µg/l	Tot-P, µg/l	Tot-N, µg/l	farge mg Pt/l	TOC, mg/l	Ca, mg/l
18.05.2022	1,1	16,0	150	11	2,1	3,1
22.06.2022	2,2	8,7	120	8	1,9	2,3
12.07.2022	0,8	13,0	100	5	0,3	0,05
03.08.2022	0,9	7,3	190	4	0,99	1,8
01.09.2022	0,5	16,0	120	4	1,4	2,3
03.10.2022	1,5	8,4	260	8	2,0	2,4
gj.sn	1,2	11,6	156,7	7	1,4	2,0
øk.tilstand	svært god	moderat	svært god	svært klar	svært klar	kalkfattig
Strandafjorden 012-547-L						
Dato	Klorofyll, µg/l	Tot-P, µg/l	Tot-N, µg/l	farge mg Pt/l	TOC, mg/l	Ca, mg/l
18.05.2022	1,0	16,0	200	18	3,3	4,2
22.06.2022	1,6	9,3	130	7	1,7	2,9
12.07.2022	0,6	13,0	200	6	1,7	3,2
03.08.2022	0,7	9,0	310	5	1,4	2,6
01.09.2022	0,5	16,0	190	4	1,4	2,3
03.10.2022	0,9	18,0	660	10	2,1	2,9
gj.sn	0,9	13,6	281,7	8	1,9	3,0
øk.tilstand	svært god	moderat	god	svært klar	svært klar	kalkfattig

Innsjøtype: L204 (skog, kalkfattig, svært klar)
 NGIG-type (for tilstandsvurdering): L-N5

Begge innsjøene havnet etter kvalitetselementet planteplankton i tilstandsklasse "svært god" (kolonne S), men Holsfjord var ganske nær grensen til "god".

En del ganske høye fosformålinger ga "moderat" for denne parameteren, og ved beregning av økologisk tilstand (ØT, kolonne T) blir denne dermed styrende. I dette konsentrasjonsområdet er det betydelig usikkerhet i P-verdiene, og for meg virker det for strengt at innsjøene skal havne i "moderat" tilstand. Et faglig skjønn tilsier at de heller bør plasseres i "god".

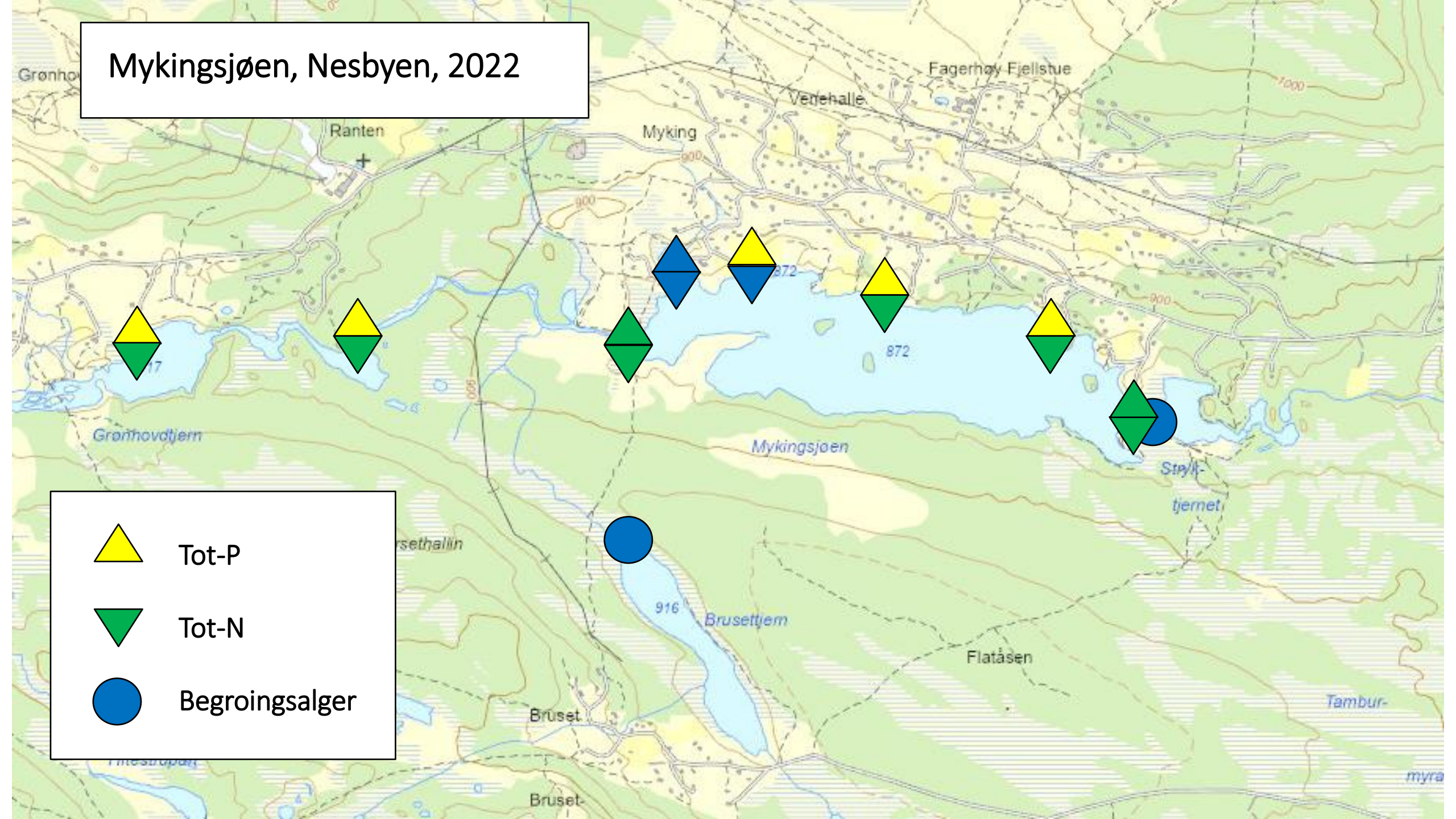
Nitrogenverdiene var noe høyere i Strandafjorden i perioder hvor det var mer nedbør. Det tyder på at det er noe større N-kilder i nedbørfeltet til denne innsjøen (noe mer landbruk, ev. mer skogsdrift?).

ID Vann-nett	Navn	nEQR, PIT					
012-2762-R	Stavnselva med bekkefelt	1,01					
012-2762-R	Stavnselva med bekkefelt	0,96					
012-2690-R	Buvasselvi	1,08				Ingen eller ubetydelig påvirkning	
012-3282-R	Rimelvi oppstrøms inntak	1,08				Noe påvirkning	
012-628-R	Myrland P1. (Oppstøms renseanlegg ved Myrland)	0,94				Tydelig påvirkning	
012-628-R	Myrland P2. (Nedstrøms renseanlegg ved Myrland)	1,05					
012-628-R	Myrland P3. (Nedstrøms renseanlegg ved Myrland og tilsig fra reguleringer nord for storeåni i Myrland området)	1,08					
012-1913-R	Kvisla - Høljeslåt Grove P1. (Oppstrøms hytterereguleringer)	1,06					
012-1913-R	Kvisla - Høljeslåt Grove P2. (Nedstrøms hytterereguleringer)	1,01					
012-1913-R	Kvisla - Bjørnagrove P1. (Oppstrøms hytterereguleringer)	1,10					
012-1913-R	Kvisla - Bjørnagrove P2. (Nedstrøms hytterereguleringer)	1,04					
Har ikke ID	Rennedalen bekkefelt P1. (Oppstrøms hyttebebyggelsen i vest)	0,99					
Har ikke ID	Rennedalen bekkefelt P2. (Nedstrøms hyttebebyggelsen i vest)	0,99					
Har ikke ID	Rennedalen bekkefelt 3. Oppstrøms hyttebebyggelsen i øst.	1,07					
Har ikke ID	Rennedalen bekkefelt P 4. (Nedstøms hyttebebyggelsen i øst)	1,01					
012-143-R	Sisseldøla	0,90					
012-3018-R	Skriu	0,59					
012-2119-R	Ringneselva	0,99					
012-2121-R	Fyrandelva	0,78					
012-1027-R	Krøderen bekkefelt øst	0,86					
012-2611-R	Hervik bekkefelt	1,00					
012-2832-R	Liaåni bekkefelt	1,01					
012-1413-R	Røggjin Høvreslie bekkefelt	0,96					
012-2235-R	Hemsil Eikredammen - Robru	0,93					
012-2001-R	Votna	0,92					
012-2001-R	Votna	0,88					
Har ikke ID	Synstevatn	1,08					
012-1333-R	Strøselva Buvatn-Strøen	1,00					
012-2955-R	Buvatnet bekkefelt	1,08					
012-1298-R	Fetjaelva	1,05					
012-3190-R	Svangtjernåne	1,06					
012-3191-R	Svangtjernåne bekkefelt	1,08					
012-1588-R	Olfisken bekkefelt	1,07					
012-16970-L	Mykingsjøen	1,05					
012-2613-R	Snarumselva bekkefelt sørvest	0,81					
012-2586-R	Syslebekken	0,48					
012-3057-R	Snarumselva bekkefelt øst	0,60					

Vannkjemi 2022		
<i>Undersøkt, tot-P, ortofosfat, tot-N, Ca, farge, TOC, evt pH</i>		
Hemsedal	tot-P, ug/l gj.sn	tot-N, ug/l gj.sn
<i>Eikredammen</i>	7,8	192
<i>Mørkredøla</i>	5,6	79
Gol		
<i>Rauddalselvi</i>	9	156
<i>Liaåni Kyrkja</i>	9,7	144
<i>Hemsil Granheim</i>	8,8	165
Ål		
<i>Hellinggrøvet 1</i>	18	420
<i>Hellinggrøvet 2</i>	16	325
<i>Hellinggrøvet 3</i>	13,2	308
<i>Hellinggrøvet 4</i>	13	412
<i>Stavinbk øvre</i>	15	310
<i>Stavinbk nedre</i>	24	1433

Nesbyen		
<i>Grønhovdtjern</i>	8,6	223
<i>A. Grønhovdtjern</i>	7,7	200
<i>Mykingsjøen INN</i>	7	194
<i>Hurrahaugtjernbk</i>	7,4	218
<i>Bekk v Hurrahaugvn</i>	17,7	197
<i>Bekk v Fusserudvn</i>	17,1	420
<i>Mykingsj v pumpe</i>	8,1	190
<i>Mykingsjøen UT</i>	6	190
<i>Skårsrudvatnet</i>	7,9	207
<i>Skårsrud elv</i>	7,9	223
<i>Buvatnet østmark</i>	7,4	147
<i>Buvatnet østm bekk</i>	6	112
Modum		
<i>Bekk v Snarum krk</i>	124	2450

Mykingsjøen, Nesbyen, 2022

- Tot-P
- Tot-N
- Begroingsalger

Hva skjer i Vassområde Hallingdal?

- Revidert, regional vannforvaltningsplan 2021-2027 godkjent 31.okt 2022
- Tiltaksorientert overvåkning 2022
- Tiltaksorientert overvåkning 2023 – kom med innspill/ønsker/prioriteringer
- etablering av Faggruppe Økologi – ressursgruppe for overvåkning, 22.feb Gol
- Tilskudd til FoU-prosjekt «videreutvikling av begroingsalgeindeks» i samarbeid med Norconsult
- Minner om «veileder om redusert avrenning fra grasdekt mark» til kommende sesong for kontrollbesøk
- Skolefond 2023 – 30.000,- til utdeling

Reduksjon av avrenning til bekk, elv og innsjø fra grasdekt mark

Denne veilederen er utarbeidet av NIBIO på oppdrag av Vassområde Hallingdal. Veilederen gir deg som bonde råd om hvordan du kan redusere avrenningen fra grasdekt mark til vannmiljøet innenfor ulike tema. Rent vann er en livsviktig ressurs, og her i Hallingdal har vi heldigvis mye rent vann. Men også her kan vi se at økologien og vannkjemien i elver og innsjøer blir negativt påvirket av for eksempel tilførsel av fosfor. Vi håper du vil ta deg tid til å lese denne veilederen, og har du spørsmål kan du gjerne diskutere dem med rådgiverne på landbrukskontoret i din kommune.

God jordstruktur

God jordstruktur og det å unngå jordpakking er positivt både for planteproduksjon og vannmiljø (ved at det kan redusere overflateavrenning). Det er mulig å bedre jordstrukturen i eng ved å så inn belgvekster (f.eks. rødkløver, luserner m.m.). I tillegg bør en være forsiktig med å kjøre med tungt utstyr på våt mark, da dette kan gi kjøreskader og jordpakking.

Husdyrgjødsel

Vårforhold

For å redusere faren for avrenning bør husdyrgjødsel ikke spres når jorda er veldig våt, da dette kan føre til kjøreskader og jordpakking. Det bør heller ikke spres rett før kraftig regnvær på grunn av risiko for avrenning.

Metoder for spredning av husdyrgjødsel

For best utnyttelse av husdyrgjødsel bør den spres om våren eller i vekstsesongen, før siste slått/beiting. Dette vil også redusere faren for avrenning. Bli presis ved spredning vil redusere risikoen for at det spres gjødsel tett på vassdraget. Dette kan gjøres ved nedfelling eller stripespredning. Ved spredning av mineralgjødsel bør en bruke kantspreder, eller kjøre lenger inne på åkeren, for å unngå å gjødsle kantsoner og/eller areal utenfor dyrkamarka. Det å sørge for å presis gjødsling (med eller uten kantspreder) er et godt tiltak både med tanke på vannkvalitet og økonomi, da dette vil gi bedre utnyttelse av gjødselen og minimere overflateavrenning fra åkerkantene

Offentlige tilskudd:

Gjennom ordningen regionale miljøtiltak (RMP) gis det etter søknad fast tilskudd for åa dyrka jord som er gjødslet ved nedfelling /nedleggning /stripespredning/ av husdyrgjødsel i vekstsesongen. Det gjelder også aktive gårdbrukere som har leidd maskiner /redskap for dette. Det gis ekstra tilskudd dersom en bruker slangespredning i kombinasjon med spredeaggregat for husdyrgjødsel. RMP har søknadsfrist 15. oktober.

oner på grasenga

er på grasenga langs bekkar og elver er et re avrenning av næringsstoffer, og kommer utslappet med, den naturlige vegetasjonen mot vassdrag med årsvis vannføring. Ugjødslet kantonsoner være minimum 5 meter edre enn inngenting. Dette er et enkel vann-inn føre til reduserte avlinger i de ugjødsle. Et alternativ er å gjødsle med fosforh i å vil avlingsnivået i stor grad opprettholdes, reduserer risikoen for fosfortap.

føres på følgende arealer:

eng helt ut til 2 meter fra elv/bekk, ilandseierommet rkingner.

skudd:

tilskudd (RMP) for Våen gis det bare idole randsoner (grasdekte) i åpen åker. Ikke inkludert i ordningen, heller ikke ved nær innsjø og vilkår, se RMP-veilederen.

Ved dette nivået anbefales det å gjødsle med om mye fosfor som fjernes med avlingen. Ved høyere verdier anbefales mindre gjødsling, og ved P-AL det nødvendig å gjødsle med fosfor til gras.

Kalking

Plantetilgjengeligheten av jordas fosforinnhold er pH rundt 6,5. Kalking av sur jord kan dermed bidde til å øke tilgjengeligheten av fosfor til plantene. Ved kalking generelt bra for planteproduksjonen, og en nødvendig tiltak mange steder. Effekten på vannet litt svakere, da økt tilgjengelighet av fosfor i jorda medfører mer utvasking. Dersom kalking medfører i tillegg mindre fosfor, kan det være positivt også for

Spredning i hellende terreng

Hellende terreng er ekstra utsatt for avrenning. I disse områdene særlig prioriteres når det gjelder gjødselspredning eller vekstsesongen og under i som kan gi risiko for avrenning like etter spredning bør en prioritere å la det stå igjen en ugjødslet kantsoner der en eng på hellende terreng og i evi drag/forsenkninger.

Høye fosforinnhold i jorda medfører at mer fosfor vil bli med jordpartiklene ut i vassdraget. Et P-AL-nivå på 5-7 mg/100 g regnes som optimalt når en vil sikre gode avlinger samtidig som fosfortap fra jorda til vassdrag minimeres.

Lagring av husdyrgjødsel

Det å sikre god nok lagerkapasitet for husdyrgjødsel gjennom høsten og vinteren er et viktig vannmiljøtiltak, for å unngå å måtte spre gjødsel om høsten. Det kan være kostbart å investere i nytt gjødselager, men utnyttelse av tomme lager i nærområdet bør vurderes, dersom en ikke har mulighet til å øke lagerkapasiteten på andre måter.

Offentlige tilskudd:

Utbedring av gjødselager enten ved tilbygg / ombygging av gjødselager eller oppføring av nye eksternes gjødselagrummer er prioriterte tiltak som en kan søke om tilskudd til fra Innovasjon Norge, samt de kommuner som har egne næringsfond. Det er en betingelse at søker har aktiv drift med husdyrhold.

Utegående husdyr

– luftegårder og tilleggsforingsområder

Bekker som renner gjennom luftegårder med høy dyrtetthet kan bli høyt belastet av næringsstoffer og bakterier. Dette gjelder særlig dersom dyra oppholder seg mye i bekkene eller på bekkeskanter. For å begrense avrenningen fra området kan man etablere en sone med naturlig vegetasjon langs bekkene, og gjødsle dyra slik at de ikke har tilgang til bekkene. Tiltak som bidrar til å holde dyra mest mulig borte fra bekkene vil være positivt.

- Benytte annen vannkilde til dyra
- Gjerdte dyra borte fra bekkene
- Legge foringsplasser et stykke unna bekkene

I de fleste tilfeller er dette forholdvis enkle og rimelige tiltak, med mindre topografien eller andre lokale forhold gjør det vanskelig. I tillegg kan det være et godt tiltak å anlegge tett dekke under foringsplass (f.eks. stept dekke som kan skrapes med traktor) for å unngå punktbløt på foringsplassen.

Utendørs lagring av gjødsel

Gjødsel med over 25 % tørstoff kan lagres direkte på bekkene, men det må sikres fra overflatevann og ikke lagres på forurensede arealer, eller så nær vassdrag at det er fare for forurensning. Tiltak for å redusere risikoen for tap fra utendørs gjødselager er å anlegge enten tett underlag med oppsamling av væskeoverskudd, eller tak på lagringsplassen. Dersom gjødselhaugen ikke er for stor kan bruk av presenning være et rimelig alternativ til tak. Dersom dette ikke er mulig, bør tett underlag med oppsamling av overskuddsvæske eller tak vurderes hvis det er fare for avrenning til vassdrag, men dette er mer kostbart.

Offentlige tilskudd:

Dette er lovplagte krav som inngår i ordinær landbruksdrift, og dermed ikke er prioritert for å kunne motta offentlig tilskudd. I spesielle tilfeller kan det være aktuelt å bruke SML-midler. Ekstrem gjødselbruk er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven.

Utegang vinterstid

Intensiv utegang vinterstid vil kunne føre til mer avrenning enn på sommerstid fordi næringsstoffer fra urin og avføring ikke infiltreres i jorda når den er frosten. Dette vil derfor lettere havne i nærliggende bekkar og vassdrag i snøsmelteperioder, særlig når det regner på frosten og snødekt mark. Som et avbøydende tiltak kan en sørge for å ha kantonsoner mot bekkene, der dyra ikke oppholder seg. Dette vil også være et forholdvis enkelt og rimelig tiltak, med mindre lokale forhold av en eller annen grunn gjør det vanskelig å gjerdte dyra borte fra bekkene og kantonsoner.

Fangdammer

Det å anlegge fangdammer tilknyttet bekker kan være et effektivt tiltak for å fange opp jordpartikler. Dette tiltaket er mest effektivt i områder med åpen åker, men kan også være aktuelt i områder med intensiv utegang, der det er mye tråkk og lite vegetasjon som holder jorda på plass. Fangdammer må limes ved behov. Dette tiltaket må avklares med kommunen før det iverksettes.

Offentlige tilskudd:

Gjennom ordningen spesielle miljøtiltak i landbruks (SML) kan en søke tilskudd til bygging av fangdammer/sonespartikler, også på langverig eng. Effekten er da knyttet til utbedring av næringsstoffer i suspenserte partikler. Formning av slik fangdam gis det tilskudd til over RMP.

Florentiltak

Tiltakene beskrevet overfor handler i hovedsak om å redusere, eller fange, næringsstoffene fra jordbruksarealer før de når nærliggende vann og vassdrag. Det er imidlertid også mulig å gjøre tiltak for å begrense mengden vann som

renner over jordbruksarealer, noe som også vil redusere avrenning av næringsstoffer. Å etablere nye avskjæringsgrefter på egnede områder vil bidra til å lede vannet bort fra åkeren, noe som ofte vil være positivt både for avling og vannmiljø, og dermed ha en god kost-nytte-effekt. Det å åpne bekker som ligger i rør, er tiltak som kan ha en flomreduserende effekt, som kan bidra til mindre vann på åkeren og mindre avrenning. Dette er ofte et mer kostnads-krevende tiltak. Før en setter i gang med slike tiltak må det avklares med kommunen om det er søknadspliktig.

Offentlige tilskudd:

Gjennom ordningen spesielle miljøtiltak i landbruks (SML) kan en søke tilskudd til hydrotekniske tiltak som bidrar til å forbedre vannkvaliteten.

Søknadsfrister:

I Hallingdal er søknadsfristene for SML-midler 1. mars og 30. august, i Krødsherad og Modum er søknadsfristene 1. mai (og deretter fortløpende søknadsbehandling dersom det er noe igjen i potten). Innovasjon Norge har søknadsfrist 1. desember året før tiltaket skal gjennomføres (søknad må være avgjort før en begynner på tiltaket). Søknadsfristene til kommunale næringsfond oppgis på de kommunenes nettsider.

Skolefond 2023

30.000,- til utdeling til barnehager, skoler, barne- og ungdomsorganisasjoner, studenter. Lokal tilknytning prioriteres.

Prosjekter innen vannmiljø og biologisk mangfold i tilknytning til vann og vassdrag kan søke om støtte. Pengene kan gå til transport, utstyr, innleid ekspertise etc. Enkel søknad og rapportering.

Søknadsfrist 1. april 2023

Penger som er igjen etter fristen, deles ut fortløpende til innkomne søknader.

Oppsummering og eventuelt

Oppfølgingspunkter

Eg arbeider for vassmiljøet i Hallingdal

-og i Krødsherad og i Modum!

